

Kysely asukkaille ja alueen muille toimijoille lokakuussa 2016

IIJOEN ARVOJEN KARTOITUS

Lokakuussa 2016 toteutetulla kyselyllä kartoitettiin Iijoen alueen nykytilaa, käyttötapoja sekä jokeen ja sen ympäristöön liittyviä arvoja. Samalla vastaajilta kysyttiin tulevaisuuden toiveista ja pyrittiin tunnistamaan konkreettisia kehittämiskohteita. Kysely oli osa Pohjois-Pohjanmaan liiton Otva-hankkeen vesistövisiotyötä, ja sen toteutti Mapita Oy yhteistyössä Akordi Oy:n ja Pöyry Finland Oy:n kanssa.

Kyselyn sisällöt rakennettiin osallistavasti hankkeen neuvottelukunnan kokouksessa Taivalkoskella 7.9.2016.

Lisätiedot raportista ja aineistoista:

Anna Broberg
Mapita Oy
anna.broberg@mapita.fi
050-538 8809

POHJOIS-POHJANMAA
Council of Oulu Region

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

PUDASJÄRVI
sininen ajatus - vihreä elämys

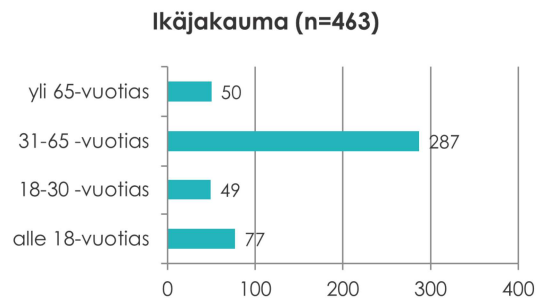
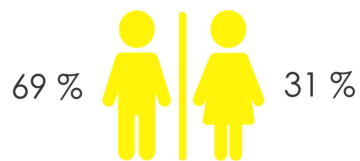
OULU

TAIVALKOSKI
Tuusansien turvaveden pitäjän

**POHJOLAN
VOIMA**

Perustiedot vastaajista

Kysely oli avoinna 6.10.2016 - 31.10.2016.

Vastaajien lukumäärä: 805

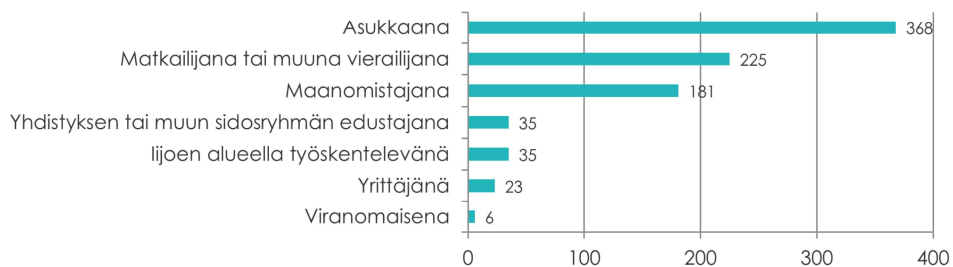
Vierailijoiden määrä (mukaan luettuna ne, jotka eivät vastanneet mitään): 1562

Paikannusten määrä: 2713

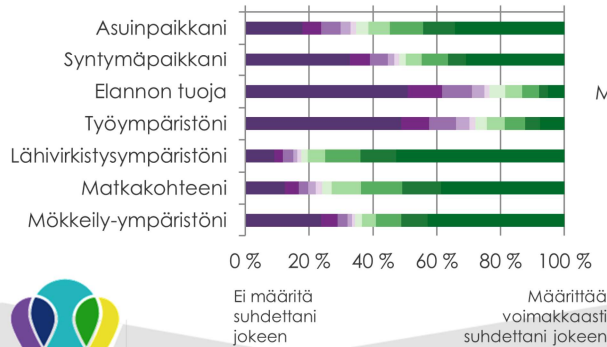

Vastaajien suhde alueeseen

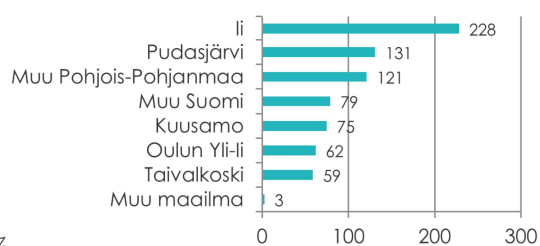
Vastaaan kyselyyn

Suhdettani lijokeen määrittää

Kunta, jossa pääasiallisesti asun tai toimin

Yhteenveto karttapaikannusten määrästä (n=2713)

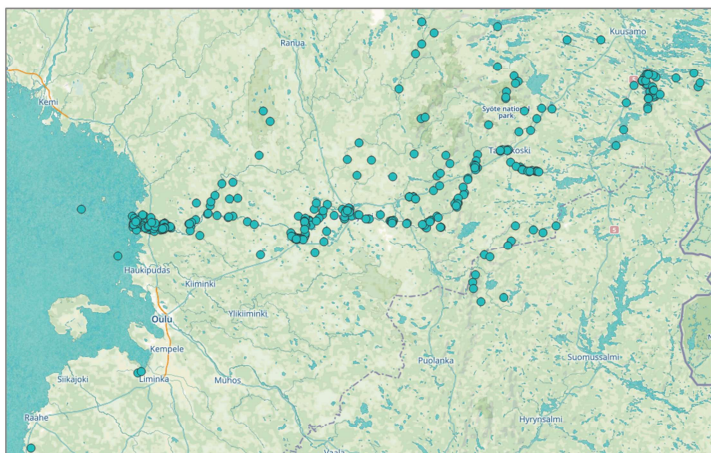

Mitkä alueet jokivarressa ja laajemmalla valuma-alueella ovat arvokkaita? Mitä näissä paikoissa teet? Mitkä paikat tulisi säilyttää?

ARVOKKAAT PAIKAT IJOKIVARRESSA JA VALUMA-ALUEELLA

Luontoarvoiltaan arvokkaita paikkoja merkittiin laajalti sekä lijoen varrelle että sen valuma-alueelle. Eniten merkintöjä saivat jokimaiseman muutosalueet, kuten Järvi-, suisto-, ja koskialueet. Näitä paikkoja kuvailtiin usein ainutlaatuisiksi. Luontoarvoina vastauksissa toistuivat eniten maisema-arvot, lajistojen monimuotoisuus, veden puhtaus, erämaisuus sekä kalakantojen runsaus. Tiheimmin karttapaikkannuksia merkittiin lijärvien, Pousunijärven- ja kosken, Pudasjärven, Iijokisuon sekä Kipinängkosken ympäristöön.

"Suistoalue Pudasjärven itäpäässä. Tulvaniittyjä. Runsas linnusto. Hirvet laiduntavat. Todella ainutlaatuinen paikka."

- Ainutlaatuinen suistoalue. Linnustoltaan rikas etenkin keväällä.
- Arvokas luontokohde, monimuotoista luontoa, maankohoamis-rannikkoa.
- yksi ii-joen harvoista koskista.
muu joki on pitkää "järveä"
- Hieno koskialue, kaunis eri vuodenaikoina, kelvollinen kalapaikka.
- Koivukari. Hieno kalastuspaikkana sekä maisemana. Monimuotoinen virtapaikka lijoella
- Livojärvi on länteen laskevista suurista järvistä ainutlaatuinen niin luonnonmuodostumana, myös puhtautensa ja biologisten arvojen, kalastuksen, virkistysen kuin varmaankin matkailun vuoksi ainutlaatuinen helmi, myös paikallisille asukkaille.
- Hieno koskialue, kaunis eri vuodenaikoina, kelvollinen kalapaikka.
- Koivukari. Hieno kalastuspaikkana sekä maisemana. Monimuotoinen virtapaikka lijoella
- Livojärvi on länteen laskevista suurista järvistä ainutlaatuinen niin luonnonmuodostumana, myös puhtautensa ja biologisten arvojen, kalastuksen, virkistysen kuin varmaankin matkailun vuoksi ainutlaatuinen helmi, myös paikallisille asukkaille.
- Kauniita laajoja erämaassa koski kalastus paikka.
- Alin vapaana virtaava koski lijoessa. Komeat maisemat.
- Hieno koskialue, kaunis eri vuodenaikoina, kelvollinen kalapaikka.

Ainutlaatuinen paikka

Ainutlaatuisiksi paikoiksi miellettiin useimmin joko luontoalue tai kulttuuriympäristö. Kulttuuriympäristöissä korostui paikan historia, luontoalueissa upeat maisemat ja alueen kauneus. Kartalle merkittiin lisäksi myös yksittäisiä eri tavoin merkittäviä paikkoja, kuten kyläkauppa, oma mökki tai rakennettu silta.

"Vanha Hamina on ainutlaatuinen paikka, jossa on vielä aistittavissa vanhat ajat"

"Maisemat ja saaret sivuhaaroineen tekee paikasta ainutlaatuisen. Yhdessäkään Perämeren jokisuistossa ei ole vastaavaa."

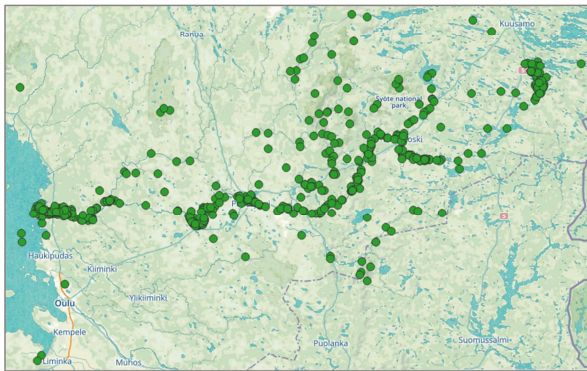

Ainutlaatuisista paikoista sanottua (n=166):

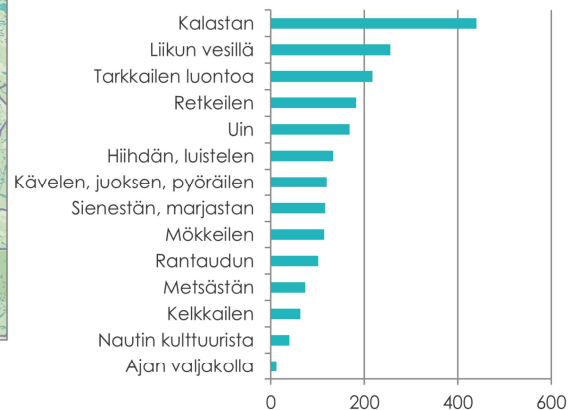
- Paikalla on kaunis silta, joka on toteutettu taidehankkeena. Uskon että ajan myötä alue/tämä paikka voisi kehittyä. Erityisesti saareen voisi saada virkistäytymis/kohtaamis/tapahtumapaikan.
- Saarijärven meteoriittikraatteri. Näitä on löydetty vain 11 kpl Suomesta.
- Saksalaisten rakentama Taivalkosken rata.
- Iivaara, Iijoen alkupistelähde on upea paikka.
- Kallioniemi on kuin pyhiinvaellus kohde Kaikille Kalle Pääntalon ystäville ja lukijoille, ainutlaatuinen ja hieno paikka!
- Ranta-Kestilän Piippu, Suomen ensimmäisen höyrysahan paikka. Alueella on vanhaa rakennuskantaa ja uiton aikainen kuivatelakka sulkuportteineen. Kunnallinen venevalkama toimii paikalla, ja kotaravintolayrittäjä löytyy vierestä. Rannassa saa onkia, ja nuotiopaikka löytyy. Alueella järjestetään monia tapahtumia rock-konserteista sirkukseen. Vanha möljä pitäisi kunnostaa.
- Jokijärven kylän kulttuuritarjonta ja historia
- Poussun koski on todella kaunis paikka ja sinne tehdyt rakennelmat mahdollistaa liikuntavammaistenkin virkistäytymisen
- On harvinaista, että joki jakaantuu kahteen osaan sisämaassa.
- Jurmun kosken ja suisto on todella upea kokonaisuus.
- Litokaira on ainutlaatuinen napariirin eteläpuolella.
- Vilkaan nelostien vieressä sijaitseva hautausmaa on mielenkiintoinen yksityiskohta kiireiselle matkaajalle.
- Ruma mutta vaikuttava voimalaitos. Yksi sodanjälkeisen luonnonraiskauspolitiikan monumenteista.

- Upeat maisemat Kollajanniemeltä lijoelle ylä- ja alavirtaan. Myös kulttuurihistoriallisesti arvokas alue, asutusta kivikaudelta tähän päivään. Vanhin asutuksen merkki on Niemeltä löydetty kivikautinen kaitataltta, myöhempiä merkkejä eri-ikäiset rahat ja jäljet maastossa.
- Historiallinen, todella vanha satamapaikka, valtakunnallisesti kulttuurihistorialliseksi luokiteltu rakennettu ympäristö
- Aallon murtaja erityinen iso hiekkaranta ainutlaatuinen paikka kesällä viettää aikaa erityisesti lasten kanssa. Kesä riviera
- Pitkä historia, hienot maisemat, voisi tuotteistaa ja hyödyntää matkailussa.
- Pieniä saaria. Kalojen kutu paikkoja

Harrastukset ja virkistyminen

Tässä paikassa

Nosteita muista harrastustoiminnoista:

"Kevätlvella mökiläisten yhteinen pilkkitapahtuma(mahtavaa)."

"Ratsastan"

"Osallistun lijkisoutuun ja huimaan koskenlaskuun"

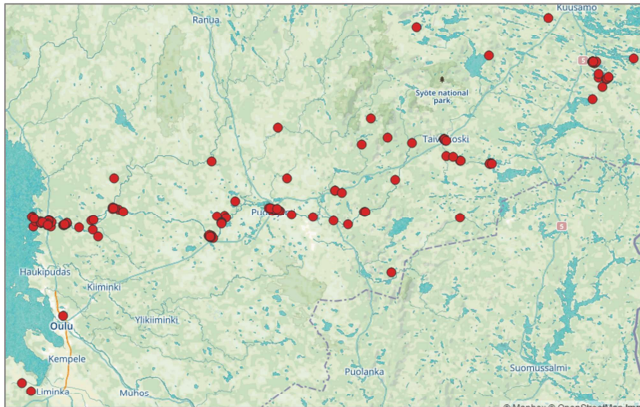
"Metsätöitä; metsänhoitoa, polttopuun hankintaa"

Muista harrastus- ja virkistysmahdollisuuksista sanottua (n=68):

- Iijoen erämaisn osuus, joka myös soveltuu hyvin koskikalastukseen.
- Harrastan koskimelontaa
- Laskettelen rinteessä ja sen vieressä.
- Itse rakentamani kesämökki
- Kalastuksen ja kalastusmaiseman yhdistelmä
- Koko Syötteen puisto on hieno!
- Iijoen siika oli erittäin arvokas tulonlähde sekä jokapäiväinen lisä aterialla.
- Tulvan aikana kutuhauen pyynti, tulvaluonto parhaimmillaan Isojärvellä
- Asun joen etelärannalla,erittäin kauniissa jokiympäristössä.Kaikki muualla asuvat lapseni kyläillesään virkistäytyvät joella.

Kohtaamisen paikka

Vastauksissa esiin nousseita teemoja:

- Tapahtumat. Erityisesti liijokisoudun koettiin tuovan asukkaita yhteen.
- Ystävät ja perhe. Kotikylä tai suvun mökki, jossa läheiset kokoontuvat. Myös yhdessä tekeminen, kuten kalastaminen, koettiin tärkeäksi.
- Keskukset. Erilaisia puitteita asukkaiden ja eri intressiryhmien kohtaamiselle. Alueella esimerkiksi leirikeskus, melontakeskus tai venesatamat.

Kohtaamisista sanottua:

"Käyn muistelemassa sukulaisia ja tuttuja"

"Veneilyväen tärkeä rantautumis- ja kokoontumispaikka."

"Jokavuotinen kalastuskisa pidetään täällä Kälviällä."

Kohtaamisen paikoista sanottua (n=94):

Tapahtumat

- Kesällä Tönön tanssit.
- Jokavuotiset tukkilaiskiset ylläpitävät perinteitä, tuovat kuntalaisia yhteen ja tukevat joen käytön monimuotoisuutta.
- kesäisin vanhanajan humppatanssit. Seurustelua tuttujen ja puolittutujen kanssa
- liijokisoudun yksi pysähdys- ja yöpymispaikka, tärkeä kokoontumispaikka suvullemme sekä muille kyläläisille.
- Iin kalamarkkinat, vanha hamina, kotiseutupäivät
- Taivalkosken koskimelontakeskus on saatu mukavasti myös yleisötapahtumien käyttöön (esimerkiksi River Rock, Koski palaa). Se on helppo paikka tulla ja vieressä kohiseva koski luo tunnelmaa.

Kokoontumiset ja yhdessä tekeminen

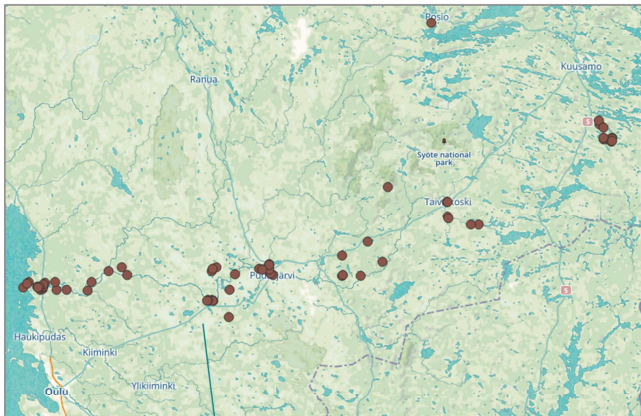
- Kalastusta kesällä, vetouistelua. Kavereiden kokoontumista talvella pilkille ja makkaranpaistoon.
- Sisärukkaset ja muutakin sukua naapureina. Paikka, jonne ystävät tulevat mielellään.
- Muita kalastajia ja melonnan harrastajia olen usein porisuttanut ja vaihdettu kokemuksia.
- Saarilla raivaustalkoita ja mukavaa yhdessäoloa.
- Suvun kohtaamispaikka.
- Talvella joella on latu. Ja kelkkauria pitkin pääseen myös kävelemään ja potkukelkalla. Siellä kyläläiset molemmiin puolin jokea kohtaavat toisiaan keväthangilla.

Muita kohtaamispaikkoja

- Soivion leirikeskus, kyläläisten kohtaamispaikka. Myös matkailukäyttöä.

- Anetjärven miljö ja kunnossa oleva kansantalo on mainio kokoontumispaikka.
- Iijoen Poussunkosken leiripaikka jossa pidetään erilaisia tilaisuuksia aivan Iijoen törmällä mm. inva laiturit, inva wc, katettu tilava inva ruokailu/ grillikatos ovat hyvin suosittuja kokoontumispaikkoja. Myös erilaisia tapahtumia järjestetty kyseisellä paikalla. Poussunkoski on niitä harvoja paikkoja missä liikuntarajoitteiset voivat kalastaa vaivatta, koska paikka on rakennettu juuri heidän tarpeita ajatellen. Puhdas luonto, puhdas vesi. Ainakin vielä toistaiseksi.
- Joella sijaisee iso laavu jossa on pidetty luontokirkkoa ja muita kokoontumistapahtumia.
- Metsästysalueen merkkipaikka. Hirvestys, linnustus, vaellus

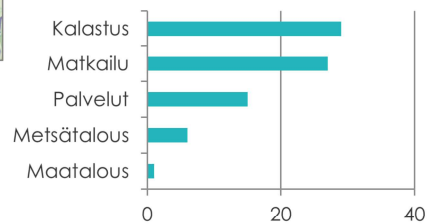
Taloudelliset mahdollisuudet

"Merkittävä koskimelonta ja urheilukalastuspaikka, jonka potentiaalin käyttö vielä ideointi vaiheessa."

Iijokella nähdään oleva suuri, vielä hyödyntämätön potentiaali erityisesti kalastus- ja matkailutoiminnan näkökulmasta. Alueelle ehdotettiin mm. erilaisten keskusten perustamista, veden laadun parantamista sekä virkistystoiminnan ja majoitustoiminnan kehittämistä.

Toimintani tässä paikassa

Taloudellisista mahdollisuuksista sanottua (n=21):

Kalastus

- Koillismaan hienoimpia kalastuspaikkoja. Valtaisa potentiaali.
- Mahdollisesti kalastusopastusta
- On rakennettu kalastuskeskus. Ollut vuositolkulla kiinni. En ymmärrä miksi sitä ei saa avata käyttöön.
- Tekisin tässä paikassa olevassa pajarin koskessa kalastusta jos jokeen nousisi vielä kalaa ja nahkiaisia. PVO ryösti mahdollisuuden tähän ja maksoi mitättömän korvauksen.
- Tähän nelostielle näkyvään paikkaan voisi kehittää kalastusmatkailua rysäpyynnin ja muun kalastuksen muodossa.
- IJOKISUU KAIKKEA ARVOKALAA JA NAHKIAISTA MERKITTÄVIÄ MÄÄRIÄ, kalaa myyviä ollut 70 henkilöä, kaupallisten kalastajien rekisterissä nyt 34, lisää on tulossa.
- Posiolla pääsin ammattia vastaavan työnteon alkuun. Opin siellä valtavasti.
- Alueella jo oleva kalanviljelylaitos päästöineen aiheuttaa luontoarvojen ja esim. lomaa-asumiseen tarkoitettujen tonttien arvon alenemisen.

Matkailutoiminta

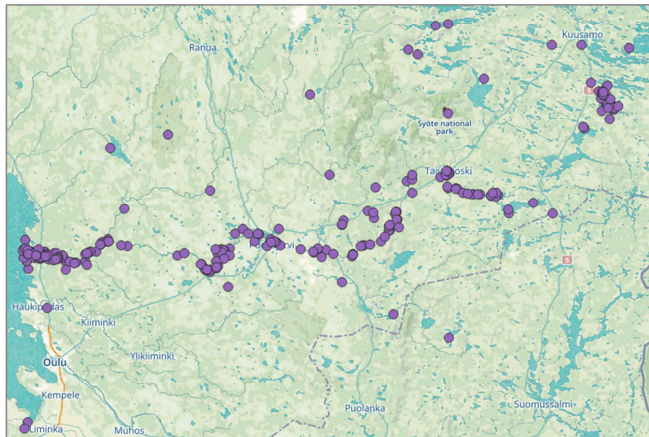
- Iijoki tarjoaisi suuren potentiaalin matkailuun
- Harmillista, että palvelut Yli-Iissä vähentyvät, näitä voisi kehittää etenkin kesämatkailua varten. Ja voisiko tuotteistaa esimerkiksi hiljaisuus-matkailua? Ja ehdottomasti Kierikkiä pitäisi kehittää ulkomaalaisten matkailuun. Voisiko tätä yhdistää joulupukki-matkailun yhteyteen?
- Kierikin kehittäminen
- Rantamökin vuokraus

- Rannassa sijaitsee majoitusyrityksemme, johon mahtuu kerrallaan 50 henkeä majoittumaan. Suurin valttimme on puhdas luonto ja vesi, jossa voi uida, kalastaa, virkistyä harrastamalla vesilajeja. Järvi ja vesistö on saastutettu kalanviljelyllä jo 70-luvulla, josta lähtien sitä on sinnikkäästi paikallisten ihmisten voimin yritetty saada jälleen elinkelpoiseksi. Toissa kesänä järvi jälleen näytti muistoja menneestä, kun levää ilmestyi rantaan. Asiakkaamme eivät tietenkään ilahtuneet, koska he olivat tulleet puhtaiden vesien ääreen nauttimaan luonnosta ja nyt vesi olikin käyttökeltvotonta. Järven syvänteet ovat edelleen hapettomia, joten ne eivät kestä yhtään ylimääräistä kuormitusta.
- Mikäli Oulu ei hyödynnä vesivarojaan ja rakenna/kaavoita turisteille, yrityksille ja seuroille koskimelontakeskusta on tämä lähin oikean kokoluokan koski, jossa vettä riittää. (Kiiminkijoki osan vuotta liian kuiva, kivinen ja vaarallinen).
- Arvokas luonto kohde Kontiotuote
- Yritykseni Kuusamonkeidas, sijaitsee soivion järven rannassa. Veden laatu ja kalastus mahdollisuus ja muu virkistys käyttö ovat ehdoton edellytys yrityksen toimeentulolle. Järven puolesta on taisteltu yli 20 vuotta oikeusasteita myöden. Aineistoon on syytä tutustua ennen kuin virheet toistuvat. Paikalliselta kalastus kunnalta saa lisä tietoa esim hapettomasta syvänteestä.

Muu

- Padot pitää tuhota koko lijoesta.
- Iijoen voimalaitokset voidaan helposti ohittaa, kun vesi johdetaan vain takaisin vanhoihin uomiin. Pätee kaikkiin viiteen voimalaitokseen.
- Seurakunta voisi uudistaa ja kehittää leirikeskusta ja vuokrata sitä muille yhteisöille.
- Golf-rata

Henkilökohtaisesti arvokas paikka

Henkilökohtainen suhde jokeen näyttäytyy ennen kaikkea **muistojen** kautta. Alueella on voitu viettää pitkiä aikoja eri elämänvaiheissa (usein lapsuudessa) tai mieleen on voinut jäädä jokin tärkeä jokeen liittyvä tapahtuma tai tilanne.

Myös **vapaa-ajanviettomahdollisuudet** tekevät lijoesta henkilökohtaisesti arvokkaan. Useimmin tärkeys syntyy omalla mökillä vietetystä ajasta, mutta myös itselle tärkeiden toimintojen, kuten kalastuksen tai luonnossa oleskelun kautta.

"Pohjoisen jokilaaksojen ylittäminen yhdistyy mielessäni itselleni tärkeisiin Lapin-reissuihin. Kalajoki, Pyhäjoki, Oulujoki, Iijoki... silta sillalta hektinen arki jää taaksepäin ja sisäinen rauha kasvaa. Iissä on yleensä ollut jo lomafiilis hektisestä liikenteestä huolimatta ja joen ylitys on merkinnyt minulle eräänlaista "porttia Lappiin".

Henkilökohtaisesti arvokkaista paikoista sanottua (n=175):

Muistot

- Kotivesistö jonka äärellä olen kasvanut
- ensimmäiset kalareissut isän kanssa
- Nuoruusvuosien hyvät kalapaikat välillä Saunakari – Hela
- Isolan kari - Harjun törmä, mikä lienee virallinen - perheen perhokalastuspaikka jo kolmannessa sukupolvessa. pikkupoikana vaarin kanssa yksi vakipaikoista harrien pyyntiin.
- Muistuttaa isästä ja mummita.
- Pieni Pato jossa lapsena aina käytiin pomppimassa kivien päällä
- Hiljentymistä, muistoja
- Isäni synnyinpaikka, täällä opin uimaan ja kalastamaan. Mahdollisesti myös tulevaisuuden asuin-/mökkipaikka.

Vapaa-aika

- En pysyisi järjissäni, jos en kesäisin pääsisi heittämään perhoa tai katselemaan joen kulkua.
- Avelanrannan uimapaikka ja venevalkama Tangonhaaran suulla. Kaunis ja mukava paikka kesäaikaan, matala uimapaikka erityisesti lasten mieleen.
- Vapaa-ajanviettopaikkani kohta 20 vuotta! Tärkeä ja rakas paikka koko perheelle.
- Mökkiranta
- Hieno jaloittelupaikka ajomatoilla mökille. Komea jokimaisema.
- vapaa-ajan viettopaikka yli sata vuorokautta vuodessa.
- Veneilen kylän ja mökin väliä
- Jokisuisto luontoineen antaa mökillä hienot puitteet palautua arjen haasteista.

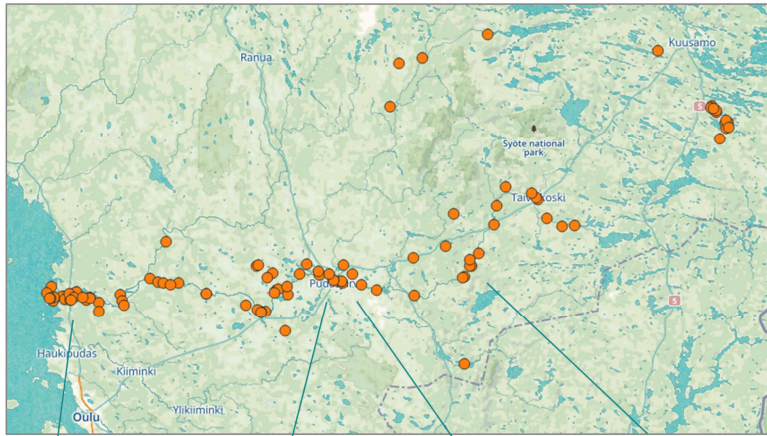
Muuta

- Kirkon ja museoalueen metsät, hautausmaa ja Havulan tienoo viihdyttävät.
- Kirjallisuudenhistorian kannalta merkittävä paikka
- Oman perheen yhteisöllisyyden korostaminen
- Juhannuskokko

Muista syistä arvokas paikka

"Iijoki antaa elämyksiä niin kesällä kuin talvella."

"Iijoki kokonaisuutena on vielä hyvin säilynyt ja säilytettävä vesistö. Niitä on vähän."

"Triathlonharrastajan kesäiltojen täydellinen uintipaikka"

"Hieno talvinen hiihtoalue."

"Joki keskellä kylää"

"lossi, palanen historiaa. Toivottavasti säilyy"

Muista syistä arvokkaista paikoista sanottua (n=60):

Henkilökohtaisuus

- Mökimme sijaitsee Mustalahden rannalla, aikomuksenamme on lähiaikoina eläkkeelle jäätyämme viettää aikaa enemmän
- ranta ja puistoalue joka on lähimpänä kotia
- Synnyinkoti
- Hyvät kalastus muistot (suuret kalat)
- Metsästä
- Itse tulee seurattua Iijoki-soutua kirkonkylän pinnassa olevalla pätkällä. Itse en ole soutuun vielä osallistunut, vaikka siitä olenkin haaveillut.
- Poussunkoski Muistoja vanhoilta ajoilta mm. mylly, saha, uitto, vanha silta, sodanaikaisia bunkkereita, juoksuhautoja, korsuja. Evakosta tultua asuimme monta perhettä sadanaikaisessa korsussa poussunkosken seudulla, koska kylä oli poltettu yhtä taloa lukuunottamatta.

Luonnonympäristö

- Soivion alueen uistin - ja perhokalastusparatiisi, olleet vuosikymmeniä kalamiesten salaisia, hyviä paikkoja. Vesistön saastuminen pilannut nämäkin paikat.
- Poussunjärvi: Uimaranta aikanaan hyvät uimapaikat, hiekkarannat. Nykyisin vesi likaista, ranta liettynyttä, kaloissa makuvikoja johtuen voimakkaasta kalanviljelystä.
- Puistoalueena ja yleisessä käytössä oleva kaistale jyrkkätörmäistä rantaa. Ainoita paikkoja, joissa pääsee vapaasti joelle tai rannalle. Maisema on upea, vaikka metsää harvennettiin motolla aika raskaasti. Tätä ei tule rakentaa eikä luovuttaa rahamiesten temmellyskentäksi.
- Martimojoki sivujokineen on potentiaalinen meritaimenen lisääntymis- ja

poikastuotantoalue.

- Hieno koskimaisema (ei ole enää). Lapsuuden uima- ja retkeilypaikka. Kalastettiin, ravustettiin ja soudeltiin. Kalaa tuli muuten köyhään ruokapöytään. Voimalaitokset veivät kaiken. Kivikkoinen vanha uoma jäi kuivaksi. Vedet meni vallin taakse.

Työ ja talous

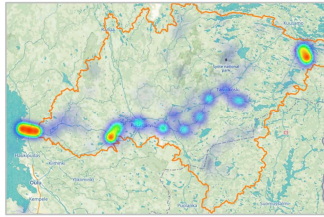
- Sähkön tuotantopaikka, jota ilman ei pärjää edes viherpiipertäjät
- Tärkeä sähkön säätövoiman kannalta, jota kaikki tarvitsevat
- Mahdollinen KOLLAJAN ALLAS
- Perustyön tekopaikka
- Tärkeä kalan kasvatus laitos Ohtaoja

Muut kohteet

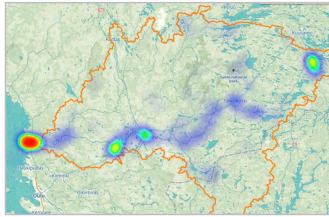
- Eeteni -veistospuisto
- Rantakestilä aivan mahtava satamapaikka.
- Opetus, koulutus => vesinäytteiden otto opetukseen => helposti saavutettavissa

Arvokkaiksi koettujen paikkojen tihentymät

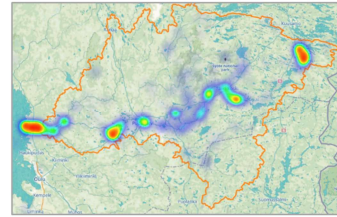
Luontoarvoiltaan
arvokas paikka

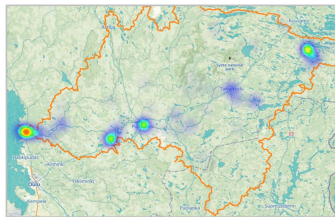
Ainutlaatuinen
paikka

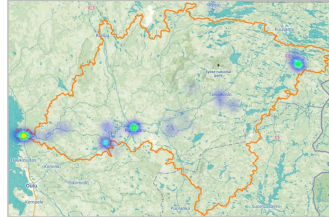
Harrastukset ja
virkistyminen

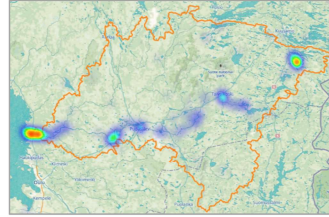
Kohtaamisen
paikka

Taloudelliset
mahdollisuudet

Henkilökohtaisesti
arvokas paikka

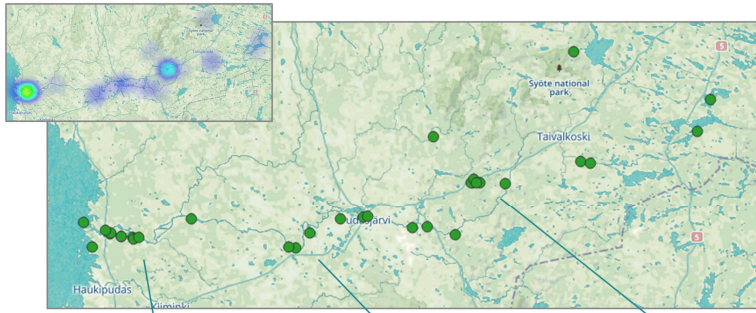

Onko lijoinvarressa ja valuma-alueella paikkoja, jotka kaipaavat erityistä huomiota? Onko sinulla muita ideoita alueen ja kohteiden kehittämiseksi?

ALUEEN KEHITTÄMISTARPEET

Maaston kuluminen ja eroosio

Vastauksissa esiin nousseita teemoja:

- Maa-aineksen valuminen jokeen
- Vedenpinnanvaihtelut eri vuodenaikoihin
- Puutteelliset jokireuna-alueiden kunnostustyöt
- Veden säännöstely ja juoksutukset

"Vedenpinnan nostaminen voimalaitosrakentamisen myötä, vedenpinnan tasovaihtelut ja riittämätön rannansuojus eroosiota vastaan. Rantaa on vyörynyt jokeen pitkältä matkalta."

"Juoksutukset ovat syöneet mökkirannasta maata viimeisen viiden vuoden aikana enemmän kuin kolmenkymmenen vuoden aikana yhteensä. Aiomme pyytää tähän korjausta lähivuosina, vesiyhtiö (?) on ajanut korvaavaa maata naapurirantoihinkin"

"Rannat ovat vyöryneet säännöstelyn takia ja sen seurauksena veden laatu romahtanut. Järven levä määrä on kasvanut vuodesta toiseen ja arvokalakanta on kohta menetetty."

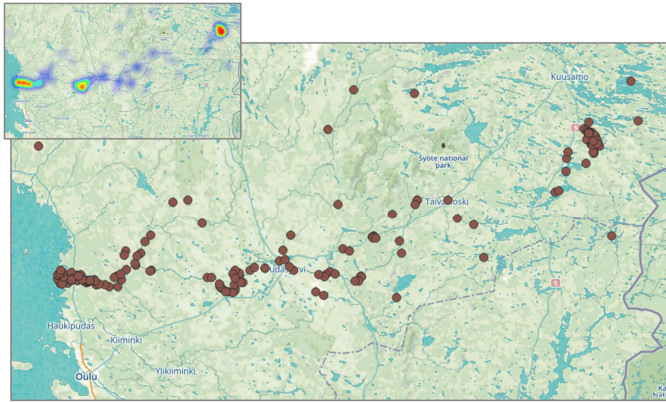
Avoimet vastaukset (n=18):

- Jokirannat kuluu
- Savinen ranta vyöryy jokeen
- jokisuu tukkeutuu valuma hiekalla
- Vedenpinnan nostaminen voimalaitosrakentamisen myötä, vedenpinnan tasovaihtelut ja riittämätön rannansuojus eroosiota vastaan. Rantaa on vyörynyt jokeen pitkältä matkalta.
- Ne pusikot yms. Vois siistiä! Rumentaa maisemaa semmonen rytteikkö..
- Juoksutukset ovat syöneet mökkirannasta maata viimeisen viiden vuoden aikana enemmän kuin kolmenkymmenen vuoden aikana yhteensä. Aiomme pyytää tähän korjausta lähivuosina, vesiyhtiö (?) on ajanut korvaavaa maata naapurirantoihinkin
- Jyrkät törmät kuluvat rajun vedenpinnanvaihtelun ja keväisen jääpadon takia voimakkaasti ja hiekka valuu ja romahtaa veteen.
- Tehty virhe kunnostustöissä, jyrkkä sorarinne valuu hiljalleen jokeen!
- Väylä kaipaa pientä kunnostusta lyhyeltä matkaa jotta myös matalan veden aikaan liikennöinti isommilla aluksilla mahdollista.
- Tienpuolen jokitörmä murtuu ja valuu jokeen.
- Veden vaihtelu talvisin tuo suppotulvia alueelle, jolloin saarten ja rantojen vyörymät kuluttavat arvokasta maisemaa.
- Ei oo mitään erityistä
- Pahasti syöpynyt kanava
- Todella raju vuorokausisäännöstely, jokaisena vuorokauden tuntina vaihtuu veden virtaus. Päivän aikana virtaus voi vaihdella NOLLASTA - 380 kuutioon. Veden korkeus vaihtelee jatkuvasti päivän aikan n 1 metrin. Voi vaihdella pahimmillaan jopa 2 metriä

(sekä voimalan virtaus että meriveden korkeus vaikuttavat)

- virta hajoittaa kallioita, enää ei uskalla istuskella rannalla onkimassa
- Rannat ovat vyöryneet säännöstelyn takia ja sen seurauksena veden laatu romahtanut. Järven levämäärä on kasvanut vuodesta toiseen ja arvokalakanta on kohta menetetty.
- Rannat kuluvat säännöstelyn vuoksi.
- Säännöstelyn vaikutuksesta rannat vyöryvät ja tuovat kiintoainesta veteen, mikä aiheuttaa rehevöitymistä ja kesäisin sinilevää.

Vesistössä havaitsemani ongelmat

Veden laadun on koettu heikentyvän huomattavasti viimeisen kymmenen vuoden aikana. Ongelmien taustalla nähdään ulkoiset lähteet, kuten kalanviljelylaitokset, turvetuotanto, maatalous, metsäojitus sekä voimalaitokset. Saastuminen, rehevöityminen ja humuksen lisääntyminen näkyvät mm. alueen virkistyskäytössä, kalastustoiminnassa, maku- ja maisemahaittoina sekä ekologisten arvojen heikentymisenä.

Vesistön havaituista ongelmista sanottua (n=109):

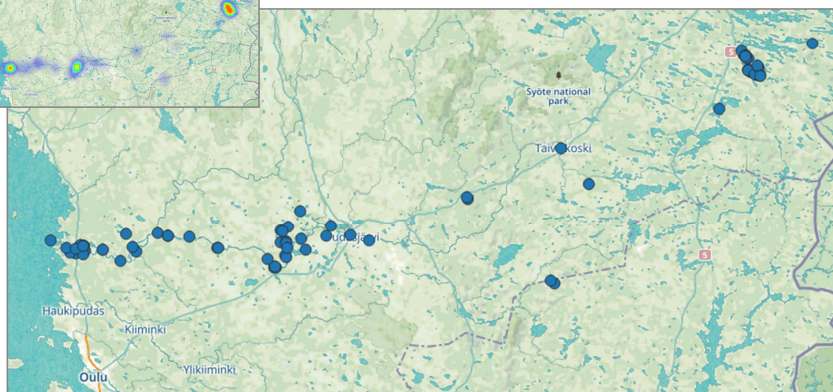
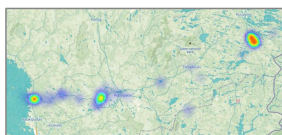
- Kalanviljelylaitos sotkee veden päästöillään
- Sinileväongelmia, mikä estää virkistyskäyttöä uimisen osalta kesäisin.
- Turvesoiden, metsäojitusten ja maatalouden vaikutusten ehkäisy olisi tarpeen. Varsinkin kovien sateiden aikaan vesi on todella sameaa ja siinä kelluu lieju/turve/ym lauttoja.
- turvetuotanto pilannut hyvät tammukkapurot
- li-joen pääuoman alueella on tapahtunut mielestäni noin 20-30 vuoden aikana selvää rehevöitymistä. Osa pohjan rehevöitymisestä ja limoittumisesta voi johtua siitä, että uiton aikaista puiden pohjaa puhdistavaa vaikutusta ei enää ole. Siis uitettavat puut hankasivat pohjasta liman irti.
- Poussunjärvi on saastunut kalanviljelyn takia. Nykytilaa pitää valvoa tarkoin että tila ei huonone entuudestaan!
- Pintamon ongelma on säännöstely, joka syö rantoja.
- Metsäojituksen ja maatalouden aiheuttama humus vesistössä.
- Veden virtaukset ovat voimalasta kiinni ja välillä lijoki on kuin järvi ei virtaa yhtään.
- Vuosikymmenen aikana todella suurta rehevöitymistä. Viime vuosina rehevöityminen kiihtynyt. Aikoinaan pystyi tuohustamaan laajalla alueella Jongunjärvellä, nykyisin lähes kaikki lahdet täysin ruovikon peitossa.
- Vesistön alaosalla on viisi ongemapaikkaa jotka tulisi poistaa. Jokainen voimalaitos estää kalojen liikumisen jokea pitkin ylä- ja alavirtaan. Voimalaitoksen omistajien pitää laittaa vähintään reilut ja toimivat kalaportaat. Voimalaitoksen omistajat ovat rakentaneet joen poikki padot, jotka estää kalan nousun. Kalaportaiden teko-

kunnossapito ja kustannukset kuuluu yksiselitteisesti heille, ja ainoastaa heille.

Voimalaitoksista saatu tuotto on mennyt veroitta heille. He ovat vain tehneet kaikkensa vesittääkseen kalaportaiden tekemisen. Mikäli halukkuuta asian korjaamiseen ei ole, niin poistettakoon patorakenteet joen alajuoksulta kokonaan.

- Etenkin talvisin haittaa hiihtämistä veden pinnan nousu. Vesi on tosi ruskeaa, kivet aivan limaisia.
- Voimalaitos sulkee luukut öisin ja vähän veden aikaan. Joki muistuttaa ruumista
- Runsaat kaislikot yhdessä maannouseman kanssa mataloittavat nopeasti jokisuistoa. Kaislikot ovat esteettisesti rumia ja pilaavat jokisuiston maisemallisuuden. Kaislikot vähentävät myös mökkeilyn mahdollisuuksia kuten uinti ja veneily.
- Metsäojitukset tuoneet Naisjärveen turvetta valtavasti. Paikoin yli puolimetriä vahvasti vedentuomaa humusta.
- Poussunjärvi veden laatu heikentynyt huolestuttavasti. Järvestä ei juurikaan kalasteta. Levät ja vesikasvit lisääntyneet. Kaloissa maku haittoja. Järven pohjassa paljon saastetta Kalanviljelyn seurauksena.
- olen 25 vuoden ajan kalastanut samassa paikassa asuinpaikkani rannassa. On ollut surullista katsoa, kuinka vesivoima- ja turvetuotanto ovat aiheuttaneet mittavan ympäristötuhon. Joki on pilattu täysin ja erityisesti PVO:n toiminta Raasakan kolmannen turbiinin käyttöönoton jälkeen on ollut sellainen, ettei juoksutusten haitallisia vaikutuksia ympäristöön ole lainkaan pyritty minimoimaan, vaan vettä on laskettu aina silloin kun sähkön hinta on korkea. (--)
- Kalanviljelylaitosten saastuttama Soiviojärvi. Kaloissa makuvikoja, talvella happikato syvänteissä. Verkot ja muut pyydykset likaantuvat nopeasti.

Yhteentörmäykset eri toimintojen välillä

"Alueella toimiva kalanviljelylaitos ja sen aiheuttamat päästöt ovat aiheuttaneet ristiriitoja koko kyläläisille. (--)"

Säännöstely ja rantojen asukkaiden kärsimä vahinko.

Voimalaitostuotanto ja järven virkistysarvot totaalisessa ristiriidassa.

Ristiriitaiset teemat:

- Voimalaitokset
- Kollaja-allashanke
- Kalanviljelylaitokset
- Avohakkuut
- Veden säännöstely
- Ojitukset
- Yleinen rakentaminen
- Viranomaistoiminta

Ristiriitaiset arvot:

- Kalastus ja muut virkistysarvot
- Luontoarvot
- Maisemarvot
- Veden laatu
- Kyläyhteisöt
- Rantojen asukkaat ja mökkeilijät

Yhteentörmäyksistä sanottua (n=68):

Voimalaitokset

- vesivoima/luontoarvot
- Voimalaitokset estävät kalojen ja nahkiaisten nousun yläjuoksulle, nehän eivät suinkaan ole ikuisia vaan puretaan 50-100v kuluttua. Voimalaitokset pilaavat joen sekä ulkonäön että virkistyskäytön suhteen. PVO:n ikiaikainen Kollaja-altaan hamuaminen aiheuttaa kyläläisissä ja kuntalaisissa kahtiajakaantumista.
- PVO:n ikiaikainen Kollaja-altaan hamuaminen aiheuttaa kyläläisissä ja kuntalaisissa kahtiajakaantumista.
- Iijoen alajuoksulla vesivoimatuotanto törmää vaelluskalojen ja luonnonsuojelun kanssa aika vakavasti. Iijoen alkuperäinen merilohikanta on yksi kolmesta Itämeren geneettisesti alkuperäisestä lohikannasta joka on enää jäljellä. Iijoen kanta on tallessa vain laitosviljelyn ansiosta ja tilanne ei ole riittävä. Muuta kaksi ovat Simojoen ja Torniojoen lohet. Iijoen lohi on näistä ainoa joka ei pysty lisääntymään luonnossa kalatietttömiä vesivoimalaitosten takia. Suomi on tappanut sukupuuttoa kaikki muut Itämeren jokien lohikannat joita on alunperin ollut noin 30. Mainitun kolmen jäljellä olevan lisäksi vain Oulujoen lohikannan perimää on hieman jäljellä (n. 1/12 perimästä) ns. Montan kannassa. Iijoen voimalaitoksiin onkin saatava viipymättä ja PVO vesivoiman vastusteluista huolimatta kalatiet jo ensi vuosikymmenen alkupuolella. Viljelyn varassa oleva Iijoen lohi ei ole turvassa ennen kuin luonnonlisääntyminen on mahdollista kalateitä pitkin ilman aktiivista ihmistoimintaa (ylisiirrot). PVO vesivoima on terrorisoinut minua ja monia muita jokivarren asukkaita mielisairaalla Kollajan allashankkeella. Nyt kun hallitus kieltäytyi purkamasta

koskiensuojelulakia Kollajan takia niin nyt on oikea aika pistää tämä pyörä pyörimään Kalanviljely

- Poussun- ja Soivion kalanviljelylaitokset saastuttaneet Poussunjärven ja Soiviojärven. Asukkaat, mökkiläiset, seutulaiset ja kalastuskunta koittavat saada muutosta parempaan veden laadun parantamiseksi, mutta riittäneekö voimavarat. Onhan kirjoitettu jo lehdissäkin että kavankasvatusta haluttaisiin lisätä lijoella; joka tuntuu täysin kauhealta ajatukselta kun pitäisi saada entisetkin päästöt minimiin. Ei kalankasvatuksen lisääminen ainakaan työpaikkoja tuo että voidaan pilata vedet.
- Kalankasvatus on pilannut koko kyläyhteisön. Lahjontaa, uhkauksia. Viranomaiset vähättelevät ongelmia ja olevat ylimielisiä asukkaita ja rannan omistajia kohtaan. Miten voi olla mahdollista ettei tällaisia noin 50-vuotta vanhalla menetelmällä toimivia kalanviljelylaitoksia suljeta tai vaadita parempia ja tehokkaampia puhdistusmenetelmiä nykypäivänä. Nämä vanhat maa-altaissa toimivat laitokset purkavat kaiken jätteen vesistöön. Tässä tapauksessa kun on kyseessä vielä pieni ja matala poussunjärvi ei se kykene tällaista saastemäärää luontaisesti puhdistamaan. Kasvatusmäärät on moninkertaisesti liian suuret tällaisiin vesistöihin.

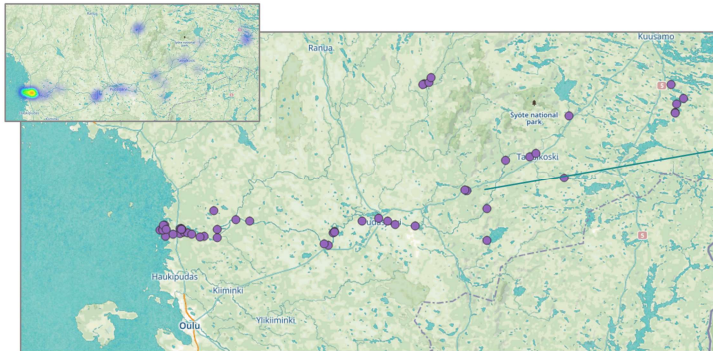
Rakentaminen ja maisema

- Itselleni kosken myllääminen aikoinaan oli vaikea asia. Vaikka koskimelontakeskus on hyvä juttu urheilun kannalta, se haittaa maisemaa Kosken kohdalla.
- Iin keskustassa tärkein maisema, joelle avautuva, peitetään rakennuksilla. Esim. Srk-talo, Nättepori ja kunnantalo. Nyt haetaan kaavamuutosta, jotta kunnantalon viereen voidaan rakentaa kerrostalo. Eikö vihdoin siihen puisto penkkeineen ja valaistuksineen? Lisäksi voisi rakentaa hoidetun rantareitin Ellalasta kunnantalon ja Vanhan Haminan ja leirintäalueen kautta Koskiniemelle ja edelleen Kauppilaan. Mikä hieno kohde asukkaille ja turisteille! Reitti voi välillä kulkea myös vähän kauempana rannasta, pääosin kuitenkin lähellä vettä. Vaatii ylläpitoa, valaistusta, tiheään penkkejä jotta huonojalkaisetkin jaksavat, mutta taatusti kannattaisi!
- patoja. Koko joki kaivettu ihan hirveän näköiseksi kanaaliksi

Muuta

- yleiskaavassa tämäkin alue on merkitty tulvavaaralliseksi. Vaikka satojen vuosien kokemukselle tiedetään kymmenen sentin tarkkuudella mihin tulvavesi voi nousta. Miksi paikallista tietoa ei passaa huomioida, vaan asukkaat yritetään häätää ikuisilta asuinsijoiltaan??
- Avohakkuut tuhoavat luontoarvot laajoilla alueilla Iijokivartta. Avohakkuu on metsän tuhoamista ja siten biologisesti katsoen käytännössä lainvastaisia. Valitettavasti poliittisesti on päätetty että kyse on metsän uudistamisesta. Tämä sairaan taloudellisen ajatusmalli saisi kadota tästä maasta ja avohakkuut on kiellettävä.
- Ojitukset tuhoavat luonnonvesiä. Lohijoelta olen aikoinani löytänyt hiekkaan kuolleita uhanalaisia nilviäisiä kun metsäojat ovat täyttäneet pitkän matkan jokea hiekalla. Hiekka myös tukkii purotaimenien vaatimia syviä poteroita luonnonvesistä. Ojistus on yksi suurimmista ongelmista Suomen vesistöissä muutenkin. GTK:n tutkimuksen mukaan ravinnekuormitus alavirrassa kasvaa 4x ojituksen myötä eikä palaa takaisin lähtötasolle kuin vasta 30 vuotta myöhemmin. Olisi ensiarvoisen tärkeää että lijoella kiellettäisiin ojitusten tekeminen luonnonvesiin asti. Väliin on jäätävä ainkin 10-20 metrin suojavyöhyke ja ojitusten tulee päätyä laskeutusaltaisiin tai pintavalutuskenttään. Myös vanhoja ojituksia pitäisi korjata tältä osin.

Paikka, jossa haluaisin päästä helpommin rantaan

"Hieno järvi jossa ei ole yleistä rantautumisaikaa"

Rantautumisaikasta sanottua:

- Raakunniva on ihanteellinen paikka retkeillä ja tarkkailla luontoa. Soutuveneellä pääsee suvantoon lipumaan, mutta rantautuminen on liikkaiden isojen kivien vuoksi haastavaa
- Suisto mataloitunut ja vaikeuttaa kaiken laista virkistys kulkemista.
- Taivalkosken alapuolella ei ole rantautumisaikaa ennen kuin Atsingissa. Tähän tarvittaisiin.
- Olisi hienoa päästä esim. pyörällä meren rantaan
- Puhoksen puolelta jossa mökkini sijaitsee tulee tie n. 400 metrin päähän joesta. Tuosta olisi hyvä viedä vene vesille kun tie tulisi lähemmäs jokea. Lyhentää autolla ajomatkaa noin 30-40km puhokselta yli-kurkeen.

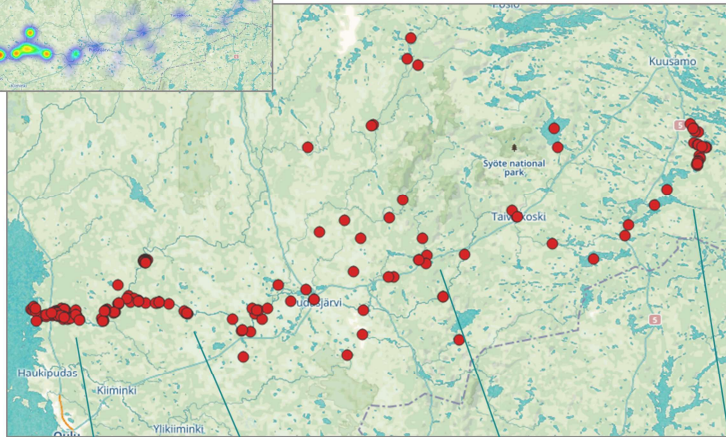
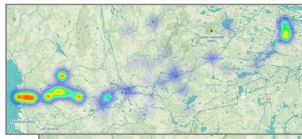

Avoimet vastaukset (n=32):

- Ei rantautumisaikaa
- Kirkkosaaari/leppisaari
- Synnyinkodin (Käyränlenkin 18 A) kohdalta piti päästä suoraan "uuteen" jokirantaan mutta vuonna 1984 rakennettu kalanviljelylaitos panssariaitoineen estää kohdalta kulkemisen.
- auton pysäköinti alueita lisää
- "Laavu olis jotain ja kunnon polut rantaan, ei kahlattavia soita."
- Taivalkosken alapuolella ei ole rantautumisaikaa ennen kuin Atsingissa. Tähän tarvittaisiin.
- Sarajärveen veneenlasku paikka
- Puhoksen puolelta jossa mökkini sijaitsee tulee tie n. 400 metrin päähän joesta. Tuosta olisi hyvä viedä vene vesille kun tie tulisi lähemmäs jokea. Lyhentää autolla ajomatkaa noin 30-40km puhokselta yli-kurkeen.
- Portaat rantaan olisivat hyvä lisä P-alueelle.
- Tässä kuuluisi olla venelaituri oman kylän ja vierasveneille. Myös luonteva polttoaineen jakelupiste.
- "Tässä on vanha uiton kämpän paikka, tulisija ja muistomerkkipöijä. Saisiko tähän laavun, tai edes kaikille sallitun nuotiopaikan?"
- Tässä on perinteen nuorisoseuran talon ranta. Ranta on pahoin pensittynyt, eikä veneellä kulkijat tahdo sitä löytää. Pieni laitur, ja rantapusikon avaus ja opastekyltti olisi tässä tarpeen.
- Olisi hienoa päästä esim. pyörällä meren rantaan
- Tangonhaara on tukossa. Pitäisi ruopata

- Suisto mataloitunut ja vaikeuttaa kaiken laista virkistys kulkemista.
- Tönön tansseihin.
- Turvakonalaus Taivalkoski, rantautumispaikka puuttuu
- Kalastuskeskus rantautuminen ja lähteminen vesille toivotaan parannusta.
- Iijoen Karhun(saaren) pohjois rannat ovat mataloituneet voimakkaasti aallonmurtajan ja kaisloittumisen vaikutuksesta. Yhdessä ne keräävät hiekan rannoille ja veneväylille. Veneellä kulku Karhun saareen on estynyt useaan otteeseen kesän aikana.
- Tässä on melko jyrkkä törmä, josta me melojat akanvirtaan rymistelemme. Helpommaksi sen voisi tehdä, jotta muutkin voisivat nauttia.
- Kurjenjoki mm. pitkospuut huonot, kulku joen toiselle puolen hankalaa. Lautta tai vene jolla pääsisi yli olis tarpeen.
- Karhunsaaari on mökitetty tiuhaan. Vapaata rantaa niukasti.
- Uiton aikana padottu väylä, pato poistettu, mutta kiviä ja hiekkaa jäljellä.
- Raasakan voimalaitoksen alapuoliset rannat on ainakin joen pohjoispuolella aivan surkeassa kunnossa, pelkkää jyrkkää kivikkoa. Alueelle olisi ehdottomasti tehtävä kunnollinen rantautumis- ja veneenlaskupaikka, kunnollinen uimapaikka ja oleskeluun ja virkistyskäyttöön olisi tasattava ja siistittävä rannalta alueita.
- ennen kalastelin tuolla nyt sinne ei voi mennä kierikkikeskuksen vuoksi
- Hieno järvi jossa ei ole yleistä rantautumispaikkaa
- "Veden korkeus vaihtelee huomattavast ja isommalla veneellä rantautuminen on tosi haastavaaa. ranta on jätetty louhokselle mikä vahingoittaa veneen pohjaa, kelluva laituri on mahdollisuus .mutta kovan virtaaman vuoksi vaikea toteuttaa.Rannalla liikkuminen jalkaisinkin on vaikeaa kun se on jätetty louhokselle. Rannassa pitäisi olla kävelyreitti jossa voisi ulkoilla ja nauttia joki näkymistä. mitä vielä on jäljellä."
- Olisi mahtava paikka tulistella.
- Soiviojärvi luokansalmi
- Huono tiestö
- Pajukkoa liikaa
- Raakunniva on ihanteellinen paikka retkeillä ja tarkkailla luontoa. Soutuveneellä pääsee suvantoon lipumaan, mutta rantautuminen on liukkaiden isojen kivien vuoksi haastavaa.

Kunnostettava paikka

Kunnostettavaksi merkityt paikat keskittyvät Iijoen yläjuoksulle sekä jokisuuhun. Vastaaajien suurin toive oli joen palauttaminen luonnontilaiseksi esim. padot poistamalla. Erityisesti koski- ja järivialueille kaivattiin kunnostamista. Muita mainittuja kunnostuskohteita olivat mm. suot, satama-alue, lossiliikenne ja ulkoilualueiden infrastruktuuri.

"Pato pilaa koko joen. Sekä sen maisemat, hyötykäytön että virkistysarvot."

"Tämän kosken saisi ennallistaa ja nousuesteen poistaa vaelluskaloilta."

"Suomen korkein vesiputous -nyt putkessa. Tarttis tehdä jottain!"

"Kalakasvattajien tulisi puhdistaa arvokalojen kutualueet ja menetetyt hiekkarannat."

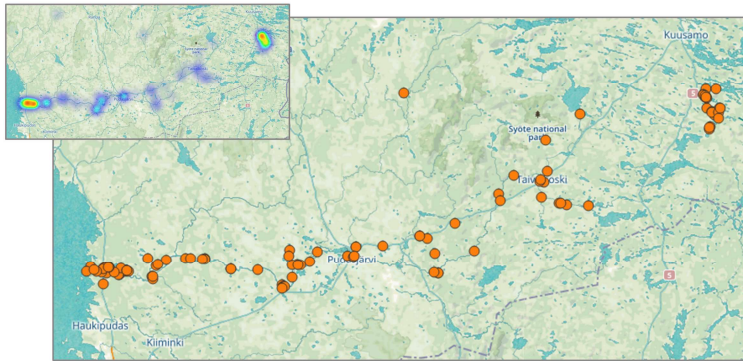
Kunnostettavista paikoista (n=131) sanottua:

- Entistää uiton tuhoamat ja kaivamat jokiosuudet
- Säännöstelypato pois ja uoma ennalleen
- Pato pois! Joki ennalleen. Iijoen rakentaminen oli emävirhe ja tulee korjata!
- Pintamon voimalaitos. Rakennettu 1950-luvulla eikä tuota edes aiheuttamiensa vahinkojen verran. Joutaisi purkaa ja Pudasjärven korkein putous, komea Taivalkoski, entisöidä entiselleen.
- Liettyneet Uuran putaat kunnostettava, samoin matalaksi liettynyt Naisjärvi. Tutkittava karjatalouden vaikutus alueen vesistöön.
- Tämä koski pitäisi ennallistaa. Tai vähintään rakentaa kalaportaat ja lisätä tähän vettä runsaasti ja kunnostaa poikastuotantoalueita.
- Pohjapadon pajurisukot pois. Kunnon kalatie nousukalalle.
- Naisjärvi oli vielä 90-luvun alussa ainakin osittain hiekkapohjainen ja tältä kohdalta matalahko, mutta nykyään se on liettynyt ja lähes umpeen kasvanut.
- Humus pois, soiden valumavesien suodatus. Kalaportaat kuntoon ja toimintaan.
- Satama-alue kaipaasi uudistusta / siivousta.
- Illinhaarun suu olisi hienoa saada virtaavaksi, nyt kivikko on kuiva suurimman osan vuotta.
- Silta, uimarannan kunnostus. Upea paikka kesällä.
- Poussun koskesta alaspäin kaikkien vesistöjen tila ennalleen, ja kalankasvatus lopetettava.
- Voimalaitos pois luontaiset kosket takaisin!
- Pitkospuut ja laavu/taukorakenteet rappeutuneet. Yleisen infran kehittäminen.
- Järven syvänteet ovat edelleen hapettomia ja asiaan pitäisi kiinnittää huomiota ja

kohdistaa resursseja, jotta järvi saataisiin voimaan hyvin.

- Ennallistettavia soita vaikka miten paljon!
- Lossin palauttaminen käyttöön
- Patoaltaat ovat luonnottomia, rumia ja vieraita elementtejä joissa haitaten eläimistöä, kasvistoa ja virkistyskäyttöä. Toivon, että joskus tulevaisuudessa Iijoen, Oulujoen ja Kemijoen voimalat purettaisiin ja joet ennallistettaisiin koskijaksoineen.
- Palautettava luonnontilaiseksi.
- Kurjenjoki: Pitkospuut huonokuntoiset, laavuja ja tulipaikkoja kunnostaa. Joen kunnostusta/ entisöintiä.

Muut kehitysehdotukseni alueelle

"Poussunkoski: Tärkeintä olisi pitää vesi ja luonto puhtaana myös jatkossa tuleville sukupolville."

Muista kehitysehdotuksista sanottua:

- Taivalkoskelta puuttuu yrittäjä, joka tarjoaisi monenlaisia palveluita matkailijoille (välinevuokrausta, tukipalveluita jne.)
- Hiastinhaaran yli pieni silta mahdollistaisi hienon virkistysreitit ylös joenvartta pitkin.
- Kipinänkosken koskikalastusta pitäisi kehittää, matkailijoille enemmän tietoa
- Idea kalatiestä on hyvä ja kannatettava!

Poimintoja avovastauksista (n=100):

- Kaavoitus asioissa huomioitava paremmin kalastajien liikkumisen edellytykset rannassa ja rantaan.
- Kajakki- tai venevuokrausta, jonka avulla pääsisi satunnaisemmatkin paikkakunnalla vierailijat virkistäytymään joelle.
- Jokijärvelle pitäisi saada yrittäjä, jolta olisi mahdollista ostaa vesistöille suunnattuja palveluita (opastusta, kanotti- ja kajakkivuokrausta, ym. matkailuun liittyviä tukipalveluita).
- Matkailukeskus kylätoiminnan kannalta merkittävä
- Paketteja perheille ja yksittäisille kalastajille jossa tarjotaan kaikki luvat majoitus yms.
- Kaloille paremmat nousureitit pohjapatoihin.
- Taimenkannan parannus
- Nykyinen kalastusalueen lupaosto pitäisi saada verkkoon ja kännykkään myös kalastuskunnan osalta
- Kalastusta tulisi säädellä nykyitä enemmän. Myös tiedotuista kalastusäännöistä ja sääntöjen noudattamisen valvontaa tulisi lisätä. Joessa voisi olla kalastukselta rauhoitettuja alueita sekä alueita, joissa vain pyydyä ja päästä -kalastus olisi sallittua.
- Luontopolku / laavuhanke / maiseman / lammen kunnostus ja maisemointi.
- kalatiet kaikkiin voimaloihin
- Kipinän kalastuskeskus leiritoiminnan käyttöön, koulutuksia ja taukopaikka kaikille käyttäjille.
- Soiden ojituksia laskemaan jokeen voisi tukkia. Samoin tukkia ne kitukasvuisiksi jääneet ojitukset metsistä jotka laskee jokee. --> Vedenlaatu joessa paranee ja tulvat pienenevät kun ne pidättävät veden virtausta jokee.

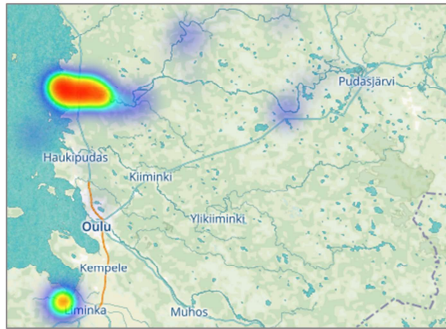
- Merkityt uintirata (poiju/poijut)
- Ranta-Kestilään kunnollinen ja turvallinen uimaranta virkistyskäyttöön. Satama-alue ei ole turvallinen. Satama-alueen muunkinlaisen turvallisuuden lisääminen, esim kaiteet ns möljälle (tankkauspaikka, vierasvenelaituripaikkoja)
- harvinainen luonnonmukainen veteen purkautuva harhu. Suojeltava sellaisenaan : Hieno turistipaikka ja lasten leikkipaikka sekä törmäpääskyjen mahdollinen kolonipaikka. --Ei saa koskea eikä kivetä rantaa tai muutenkaan estää vyörymistä. WC olisi ylärinteessä tarpeen.
- Miten ratkaistaan keskikesän sääskiongelmia?
- Ruoppaus Sarrionhaaraan. Muuten tulee nopeasti käymään niin että koko haara menee umpeen ja virkistys ym. arvot nollaantuvat.
- Jokiuoman kalataloudellinen entisöinti. Alueen kehittäminen lähivirkistysalueena (kalastus, retkeily, metsästys, marjastus)
- veneenlaskupaikkoja tarvittaisiin, jotta saataisiin esim kanootit siirrettyä ohi koskipaikoista ja vierailijat voisivat tulla kalastusveneiden kanssa virkitymään.
- Ihmettelen miksi tämä hieno alue jätettiin Syötteen kansallispuiston ulkopuolelle. Puiston rajahan kulkee ihan vierestä.
- Hieno ja kulttuurihistoriallisesti arvokas karjan laiduntama niitty. Olisi mukava, jos tuossa olisi kulkijoille sallittu nuotiopaikka.

Selvitimme eri alueilla toimivien näkemysten lijoen kehityksestä.

IJOKIVARREN JA VALUMA-ALUEIDEN ALUEELLINEN TARKASTELU

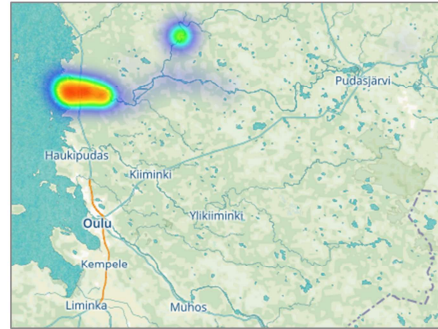
Arvokkaat paikat (n=564)

Alueen arvotekijöitä

- Virkistyskäyttö
- Kalastus
- Luonto-arvot
- Vapaa-ajan asuminen
- Matkailun mahdollisuudet
- Satama-alueen kulttuurihistorialliset arvot
- Jokisuun maisema-arvot

Kehitettävät paikat (n=198)

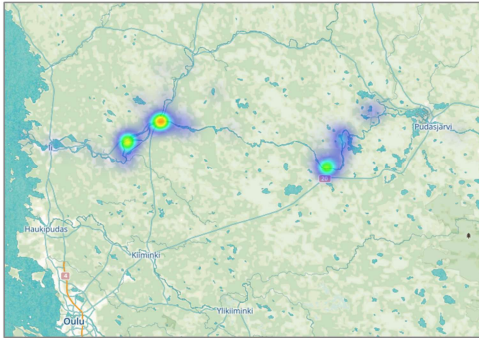
Huolettavia asioita:

- Vesivoima ja padot
- Joen heikko virtaus
- Veden sameus ja saasteet
- Rehevöityminen ja joen umpeen kasvaminen
- Nousukalan estyminen
- Rantojen rakentaminen
- Yhteistyön puute

Oulun Yli-li

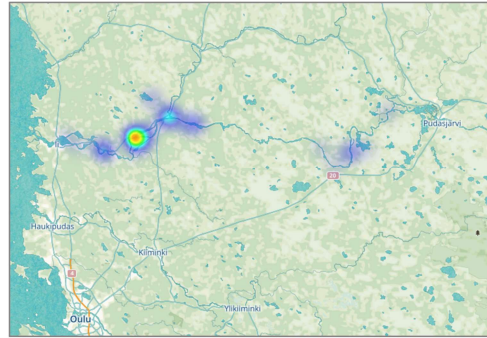
Arvokkaat paikat (n=139)

Alueen arvotekijöitä

- Virkistyskäyttö
- Kalastus
- Luonto-arvot
- Vapaa-ajan asuminen
- Matkailun mahdollisuudet
- Kulttuurihistorialliset arvot
- Koskimaisemat
- Iijokisoudun lopetuspaikka

Kehitettävät paikat (n=198)

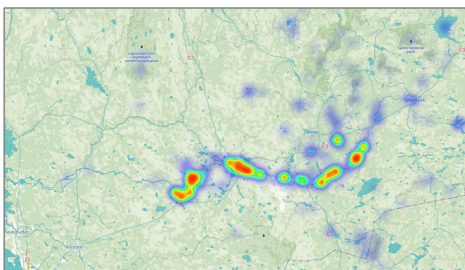
Huolettavia asioita:

- Vesivoima
- Turvetuotanto ja metsäojitus
- Kalankasvatus
- Veden heikko laatu
- Joen rehevöityminen
- Jokiuoman kuluminen
- Nousukalan estyminen

Pudasjärvi

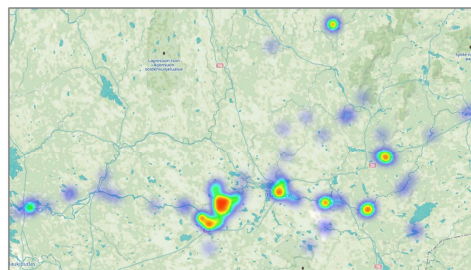
Arvokkaat paikat (n=482)

Alueen arvotekijöitä

- Virkistyskäyttö
- Kalastus, metsästys ja metsänhoito
- Vapaa-ajan tai vakituinen asuminen
- Lajiston monimuotoisuus
- Kulttuurihistorialliset arvot
- Koskiluonto ja -maisemat
- Iijokisoutu

Kehitettävät paikat (n=148)

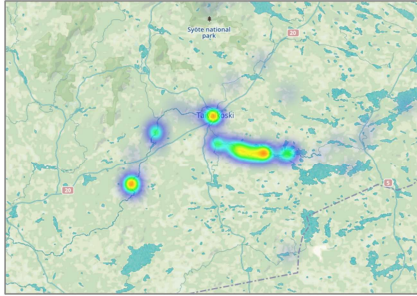
Huolettavia asioita:

- Vesivoima ja padot, Kollaja-hanke
- Veden heikko laatu ja rehevöityminen
- Tulvat ja jokiuoman kuluminen
- Veden säännöstely
- Nousukalan estyminen
- Eri toimijoiden ristiriidat
- Poismuutto ja työllisyyden heikentyminen

Taivalkoski

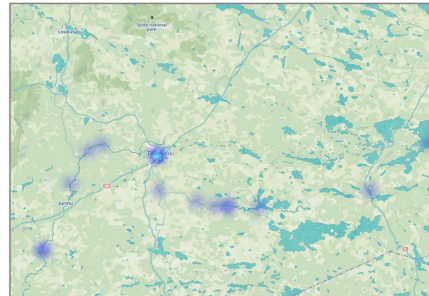
Arvokkaat paikat (n=104)

Alueen arvotekijöitä

- Virkistyskäyttö
- Kalastus ja melonta
- Vapaa-ajan asuminen
- Luonto-arvot
- Maaston monimuotoisuus
- Kulttuurihistorialliset arvot
- Maisema-arvot

Kehitettävät paikat (n=18)

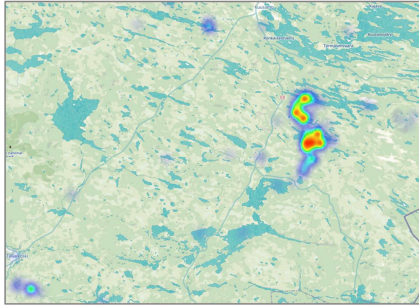
Huolettavia asioita:

- Vesivoima
- Nousukalan estyminen
- Jokuoman valuminen
- Heikko veden laatu ja rehevöityminen
- Eri toimijoiden vastakkainasettelu
- Matkailutukipalveluiden puute

Kuusamo

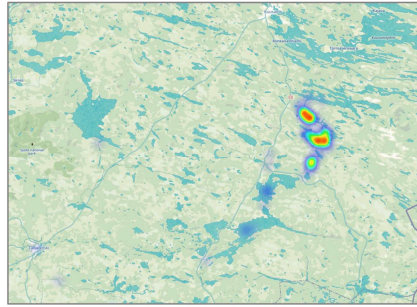
Arvokkaat paikat (n=225)

Alueen arvotekijöitä

- Virkistyskäyttö (myös liikuntarajoitteisille)
- Kalastus
- Vapaa-ajan asuminen
- Luontomatkailun mahdollisuudet
- Maaston monimuotoisuus
- Maisema- ja luontoarvot
- Vesistön alkulähde ja liijärven kirkkaus
- Kulttuurihistorialliset arvot

Kehitettävät paikat (n=123)

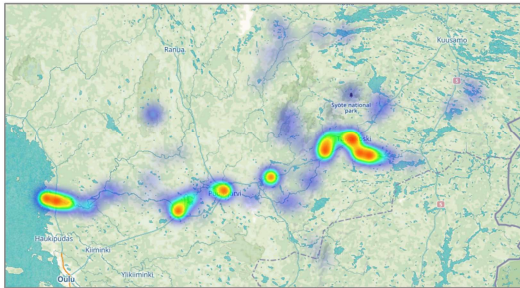
Huolettavia asioita:

- Vesivoima ja padot
- Kalakantojen heikentyminen
- Kalankasvatustilat
- Joen rehevöityminen, makuhaitat
- Veden laadun heikentyminen
- Virkistys- ja matkailun mahdollisuuksien heikentyminen sekä infrastruktuurin heikkokuntoisuus
- Kanavarakentaminen

Muu Pohjois-Pohjanmaa

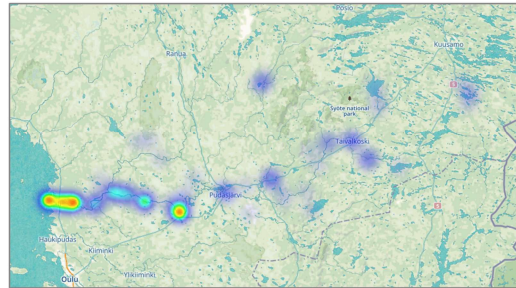
Arvokkaat paikat (n=307)

Alueen arvotekijöitä

- Virkistyskäyttö
- Kalastus ja melonta
- Vapaa-ajan asuminen
- Matkailun mahdollisuudet
- Maisema- ja luontoarvot
- Kulttuurihistorialliset arvot
- Sähköntuotanto
- Liikenisoutu

Kehitettävät paikat (n=105)

Huolettavia asioita:

- Vesivoima ja padot
- Nousukalan estyminen
- Joen juoksutus
- Turvetuotanto
- Veden laadun heikentyminen
- Joen rehevöityminen

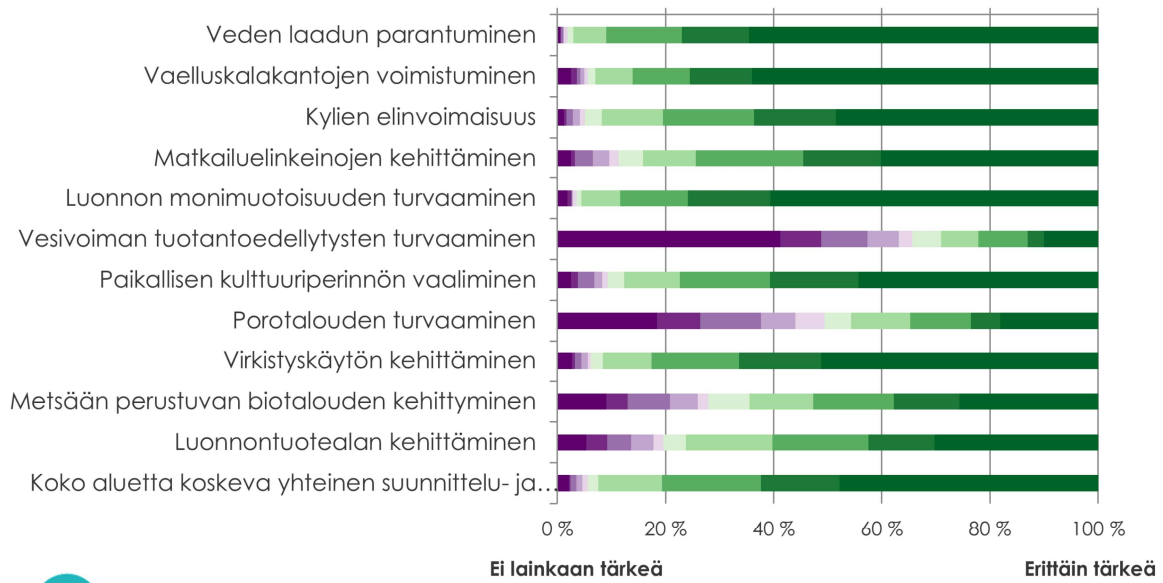

Selvitimme asukkaiden toiveita alueen tulevaisuudesta.

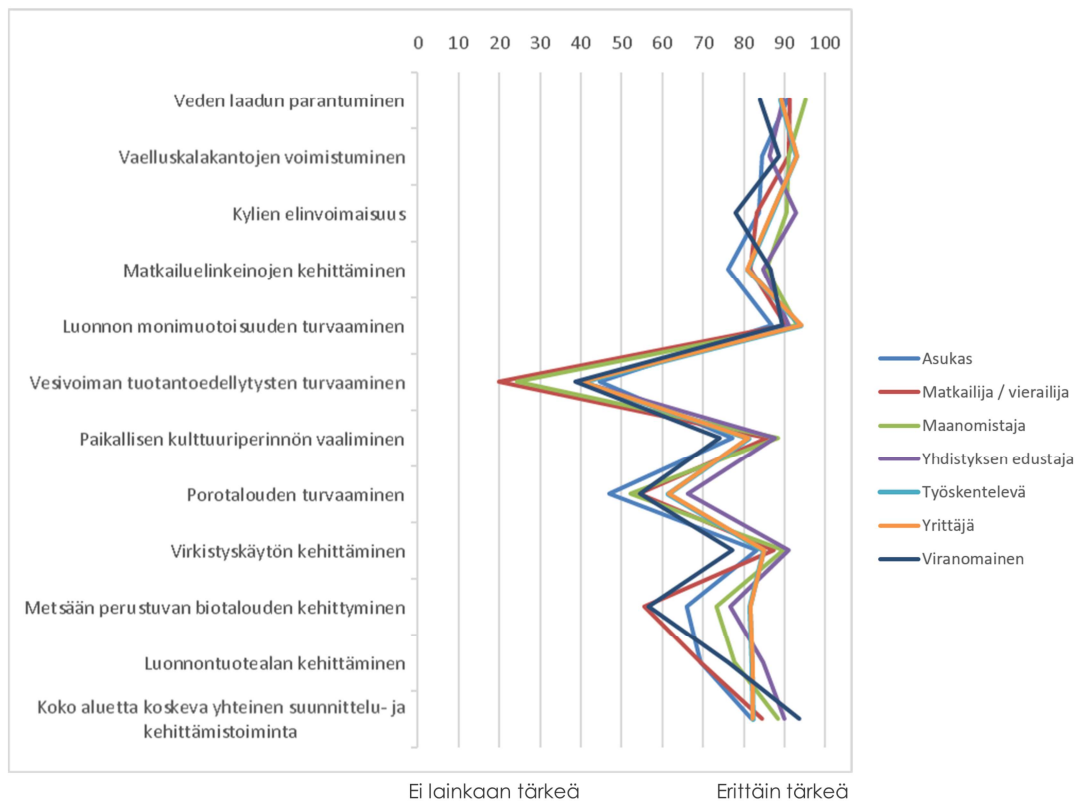
NÄKEMYKSENI IIJOKIVARREN JA VALUMA-ALUEEN TULEVAISUUDESTA

Kuinka tärkeänä pidät seuraavia seikkoja alueen tulevaisuuden kannalta?

lijoen tulevaisuus vastaajaryhmittäin tarkasteltuna

Minkä muun koet tärkeänä alueen tulevaisuuden kannalta?

Poimintoja avovastauksista:

- Joen veden laatua on saatava paremmaksi. Alueen luontoarvoja ja kulttuurihistoriallisia arvoja pitää vaalia ja ottaa huomioon kaikessa suunnittelutyössä. Valuma-alueella tulee kehittää kokonaisuutena, eli siksi tämä hanke vaikuttaa hyvältä.
- Tärkeää olisi antaa rauha alueen asukkaille, eli ns. koskisota-asia olisi saatava päätökseen eikä kaivaa esiin säännöllisin väliajoin. Tärkeää olisi lähteä kehittämään aluetta luonnon, matkailun ja virkistyskäytön kannalta, joka voisi tuoda myös työpaikkoja alueelle.
- Globaalit matkailutrendit. Suomi erittäin haluttu matkailumaa luonnon takia. Jokeen lohi, voimat korvataan muilla ratkaisuilla.
- Pitkäkestoiset satsaukset ja suunnitelmallisuus. Virkistyskäytön lisääminen esim. melonta ja retkeily.
- Kokonaisuutena joen arvoista puhuttaessa pitäisi ottaa muidenkin kuin vesivoimayhtiön, metsänomistajien ja turvetuottajien etu huomioon. Kulttuuriset arvot sekä käyttöarvot ovat luonnollisesti tärkeitä, mutta virkistys- ja matkailupalveluiden kehittäminen näkyy parhaimmillaan myös viivan alla työpaikkoina, elinvoimaisuuden kasvuna sekä lisääntyneenä toimeliaisuutena. Iijoen valuma-alue ei saa olla pelkkä raaka-ainereservaatti.

Alueen tulevaisuudesta sanottua:

Vesivoima ja muu teollisuus

- Vesivoiman poistamisen ja vaelluskalakantojen palauttaminen ja näin myös Itämeren kalatilanteen parantaminen. Iijoen vesivoimalla ei ole mitään merkitystä nykyaikana kokonaisuuden kannalta. Iijoki sopi alunperinkin erittäin huonosti vesirakentamiseen ja silti se tehtiin. Asia on korjattava ja lopetettava tyhjänpäiväinen jorina "säättövoimasta"
- 60-lukulainen, luontoa pilaava, tehoton ja tarpeeton vesivoima kokonaan pois Iijoelta. Tällä parannetaan matkailun edellytyksiä mahdollistamalla vaelluskalojen vapaa liikkuminen. Myös tonttimaan arvo nousee. Vesivoimasta ei ole Iijoella kuin haittaa eikä voimayhtiöitä saada mistään vastuuseen (esim vuotuiset vesilintujen pesien hukuttamiset kun vedenkorkeutta muutetaan metrillä muutamassa päivässä). Maailmalla vesivoimasta ollaan koko ajan voimakkaammin luopumassa ja tuhansia patoja puretaan vuosittain.
- Iijoen loppuun asti rakentaminen/ valjastaminen energiatuotantoon vesivoiman tiimoilta
- Puunjalostamisen kehittäminen.
- Päästöjen vähentäminen vesistöihin
- PVO hoitaa tuhoamansa joen takaisin sen entiseen loistoonsa

Matkailu

- Luontoa voisi lisätä vielä hyödyntää pehmeillä menetelmillä, jalostaen kerättyjä luonnon antimia ja markkinnoimalla puhdasta ja hiljaista luontoa. Mönkijä- ja kelkkasafareita on missä tahansa, mutta hiljainen ja kaunis jokimaisema erähenkisine

ajanvietteineen olisi nykykaupunkilaiselle suuriinta luksusta.

- Tulevaisuudessa tullaan arvostamaan luontomatkailua ja sen monimuotoisuutta jota lijoen vesistössä voi harrastaa. Massaturismi ei viehätä kaikkia ihmisiä vaan aletaan kaivata luontokokemuksia joita tämä alue tarjoaa
- Risteilytarjontaa joelle, lähisaariin ja merelle. Esim. Röyttään kesällä aamupäivällä, haku takaisin 2-3 h kuluttua.
- Elinvoimaa mökkiläisiä, vakiasukkaita ja lisää ihmisiä aluelle asumaan. Kaavoittaa matkailuauto tontteja ja jonne voi tuoda pyörienpäällä olevia kesämökkejä ja saunoja jotka voi siirtää tulvalta suojaan tulva-aikoina.

Luonto

- Pitää huolta luonnon hyvinvoinnista. Silloin ihmisilläkin viihtyvyyttä ja tulevaisuutta.
- Vesien puhtauden säilymisen ja arvokkaiden luonnonkalojen kuten siika, harjus paluun takaisin järviin.
- Että joen virtaamat pysyisivät kohtuullisina myös kesäaikana. Kalakannat pysyisivät hyvinä.
- Yleisesti luonnon ja puhtaiden vesistöjen säilyttäminen nyt ja tulevaisuudessa. On myös tärkeää ottaa paikallisten mielipiteet huomioon eri suunnittelu-/kehitysprosesseissa.

Muu

- Työllistämismahdollisuudet - mistä saadaan työtä kun työttömyys vain nousee.
- eri toimijoiden yhteistyö, jokainen toimii nyt omikseen
- Asutuksen säilyttäminen ja palveluiden säilyttäminen

Avoimet vastaukset

TÄMÄN HALUAISIN VIELÄ SANOA ALUEESTA JA SEN KEHITTÄMISESTÄ

Alueen kehittämisen (ristiriitaiset) toiveet ja tavoitteet

Suurimmat mahdollisuudet

Iijoki valuma-alueineen on ainutlaatuinen vesistö Suomessa, jossa yhdistyvät luonto ja kulttuurihistoria. Hyvinvoivana ja terveenä vesistö palvelee alueen asukkaita ja matkailijoita monin tavoin. Panostaminen luonnonsuojeluun, veden laadun parantamiseen ja kalakantojen elvyttämiseen edistää virkistyskäytön ja matkailun mahdollisuuksia. Alueelle visioidaan mm. kalastusmatkailua, joka lisäisi paikallisten toimeentuloa. Tuotantotalouden kehittämismahdollisuudet edellyttävät ympäristövaikutusten selvittämistä. Metsä- ja vesivoimateollisuuden nähdään tuovan alueelle lisätuloa ja työpaikkoja.

Yleisimmät huolenaiheet

Alueella vallitsee vastakkainasettelu, mikä hiertää paikallisyhteisöjä. Energiatuotannon, metsätalouden ja turvetuotannon nähdään heikentävän vesistön luonto- ja virkistysarvoja. Vesivoimayhtiöllä koetaan olevan alueella liikaa valtaa, ja jatkuva vesivoiman uhka (ns. Kallioja-projekti) vaivaa alueen asukkaita. Tuntemus siitä, että alueen luontoarvoihin suhtaudutaan välinpitämättömästi lisää asukkaiden huolestuneisuutta. Lisäksi työpaikkojen puute, kyläen autioituminen ja mökkiläisistä aiheutuva rantojen "haltuunotto" huolettavat paikallisia asukkaita.

Ristiriitaiset näkemykset alueen tulevaisuudesta:

- Jokialueen kehittäminen virkistys- ja luontoarvojen näkökulmasta tarkoittaa lijoen palauttamista luonnontilaiseksi. Padot tulisi purkaa tai vähintäänkin kalatiet rakentaa nousukalan takaisin tuomiseksi.
- Vesivoimalaitokset ovat tarpeellisia alueen sähköntuotannon näkökulmasta. Sekä Kallioja-projektin toteutuminen että metsätalouden edistäminen toisi alueelle työpaikkoja ja lisätuloja.
- Iijokivarren siirtyminen mökkeilijöiden haltuun ei hyödytä paikallistaloutta ja heikentää paikallisten virkistysmahdollisuuksia.
- Jokialueen rakentamisella voidaan lisätä virkistysmahdollisuuksia, mutta samalla heikentää alueen maisema-

Alueen suurimmat mahdollisuudet

Yleisimmät huolenaiheet

Vastaajien vapaa sana

Nopeat toimet

- Sanoista tekoihin ja ripeästi. Etenkin niiden kalaportaiden tekoihin!
- Mahdollisimman nopeasti oikeustoimet vireille velvoiteistutuksien muuttamiseksi siten että ne kohdistetaan luonnonmukaisten kalateiden rakentamiseen ja riittävän virtaaman ohjaamiseen kalateihin.

Ainutlaatuisuus

- Iijoki on hieno joki ja toivottavasti tulevaisuudessa vieläkin hienempi, josta saisivat nauttia myös tulevat sukupolvet.
- Jokamiesoikeudella melontareitti on Keski- Euroopassa vain haave. Siksi melontatapahtumia tulee kehittää ja markkinoida myös vapaata melontaoikeutta
- Mielestäni luonnontilainen osa Iijokea on todella kaunis, joka tulisi suojella kaikin keinoin. Asun nykyään Yli-lissä saman joen rannalla, eikä tämä ihmisen muokkaama alue Iijoesta ole niin kaunis kuin luonnontilainen. Toivottavasti vaelluskalat saadaan joskus jokeen takaisin.

Kehityssuunta

- Vaikka painotankin alueen luonto- ja kulttuurihistoria-arvoja, en vastusta moderniakin kehittämistä ja uudenlaisia ideoita, kunhan ne toteutetaan aluetta arvostaen ja arvot huomioiden.
- Iijokivarrella on hyvät mahdollisuudet kehittyä tulevaisuudessa, mutta se vaatii paljon panostusta. Rikas historia ja monipuoliset tarinat ovat vahvuus. Tapettuja jokia ja tyhjää metsää on Suomi täynnä. Silloin on ihan sama millä tarinalla sitä myy.
- Mahdollisuuksia on paljon. Mutta jos annetaan liikaa valtaa byrokratialla ja hitaille päättäjille, jokainen hanke kestää vuosikausia ennen toteutumistaan.

Hankkeesta

- Hyvä ja kiitos tästä kartoituksesta. Toivon, että tämä ei jää vain paperille vaan saadaan parannettua oikeasti li-joen asiaa.

Tsemppiä työryhmälle!

Muita kommentteja:

- Minä harkitsisin jopa niin radikaalia toimea Iijoella kuin kaikkien viiden alajuoksun voimlaitoksen purkamista Ijoen lohen pelastamiseksi. Sillä sähkö ei ole arvokkainta mitä joki voi tarjota. Yhdysvalloissa käytettiin yli 300 miljoonaa dollaria kahden voimlaitoksen purkamiseen Elwha-joelta jotta Tyynenmeren lohett pääsisivät kutemaan joen vapaalle yläjuoksulle.
- Kaikinpuolin mahtava joki joka on pilattu vesivoimalaitosten toimesta.
- Vesivoima on aurinkovoimaa, uusiutuvaa ja hyvää säätövoimaa. Työtä ja elinvoimaa sekä uskomista tulevaisuuteen Pudasjärvellä. Muutama Oululainen mökkiläinen saa turhan korostuneen äänen mediassa, he rakensivat mökkinsä tulva-alueelle tietoisina tulvaongelmista.
- Hankkeessa tulee huomioida myös Ijoen sivujoet, joista Siuruanjoki on minun käyttöalueena. Karttakyselyn toteutus oli toimiva ja kohdat oli helppo asettaa kartalle. Kiitos!
- Iissä on mahtava, monimuotoinen luonto ja ainutlaatuinen historia uittoineen kaikkineen. Lisäksi paikkakunnalla on aktiivinen kulttuuriyhteisö. Vaalikaa ja arvostakaa niitä, tehkää niistä saavutettavia tavalliselle mattimeikäläiselle! Kulttuuri-Kauppilan ranta olisi hyvä kehityskohde. Jyrkän, heinikkoisen törmän sijasta voisi suunnitella kunnon portaat ja vaikkapa jonkin tasanteen, johon väki voisi mennä nauttimaan jokinäköalasta. Penkkejä, helppokulkuisuutta, vaihtuvaa (ympäristö)taidetta, rentoutumispaikka ja kesällä ehkä pieni kioski - ja tarpeeksi roskapönttöjä!
- Iijoki ympäristönä on erittäin kaunista ja koskemattomilta osilta se täytyisi myös pysyä koskemattomana.

- Tarvitsemme oikeaa työtä. Matkailukalastus on jonninjoutavaa harrastelua, ei tuo yhtään pysyvää työpaikkaa. Nuoret eivät osaa enää kalastaa, saati syödä muuta kuin kalapuikkoja. Tietääkseni niitä ei kasva lijoessa. Joki on jo tuhottu aikaa sitten, ei todellakaan ole vapaa. Mitä virheellisesti media toittotaa. Meille jää vain puskittavat ja likaiset rannat tulvineen.
- Vesivoiman rakentaminen sekä siitä johtuva alueen huono maine!
- Olisi aika lopettaa vesivoiman loppaus.
- PVO on rosvo ja samalla sen omistajat eli metsäyhtiöt
- Kunnissa pitäisi olla toimikunta, joka koostuu mökkiläisiltä ja paikallista asukkaista, jotka voivat esittää näkemyksiään ja toivomuksia päättäjille. Iissä ei kuulla mitenkään mökkiläistä! Eikä ole palveluita! Hyvin epäystävällinen kunta!
- Toivon, että näillä kannanotoilla olisi merkitystä.
- Suomalaisilla on halu estää muiden kuin itsensä ja sukunsa pääsy rannalle. Ilmiö on pahinta lijoen suistoalueella ja meren rannalla.
- vesivoima ja turvetuotanto ovat tehneet lijoesta jäterännin. Vesivoimalaitokset tulisi hallitusti purkaa ja saattaa joki luonnontilaan. Jokivarteen saataisiin kymmeniätuhansia työpaikkoja ja aivan erilailla vaurautta ihmisille kuin nyt on.
- Mistä näitä kalankasvattamo hankkeita riittää. Jättäkää jo Soivionjärvi rauhaan. Sen vesistö ei kestä enempää kuormitusta, läheltä eikä kaukaa. Vesiympäristötila vaarantuu, eikä se ole kestävä kehitystä.
- Paikalliset asukkaat ja mökkiläiset tulevat varmasti puolustamaan oikeuksiaan loppuun saakka ja siitä on jo merkinä oikeustoimelliset toimenpiteet (vesioikeuden päätös) vesioikeushistoriaa myöten. Ihmiset haluavat puolustaa puhdasta luontoa.
- Jotenkin tuntuu, että uudet suunnitelmat tuodaan salaa nähtäville. Tämäkö on avointa hallintomenettelyä. Kuusamo löytää tulevaisuudessa itsensä suosta, kun pilaa ympäristönsä. Ei kannata mainostaa turisteille puhtaita järviä ja muuta ympäristö. Vesistöjä ei tarkkailla kokonaisvaltaisesti ja karjatilojen lietteet saavat surutta mennä suoraan järveen. Etelä-Suomessa tällainen ei tulisi kuuloonkaan.
- Iijoelle ollaan suunnittelemassa kalanviljelyn lisäämistä n. 340000 kg lla. Tuntuu uskomattomalta ja toivottomalta tällainen kun vesistöt on pilattu jo vuosikymmeniä sitten. Paljon on töitä tehty puhtaampien vesien puolesta ja saatu vähän saastuttamista kuriin, niin nyt oltaisiin taas lisäämässä kalanviljelyä Iijokeen aivan käsittämätöntä ja järjetöntö. Asukkaita, paikallisia, mökkiläisiä, Kalastuskuntia ei kuunnella tai niille ei anneta mitään arvoa.
- Kovempia sangtiota vesistöjen sotkijoille. Haluamme mökillä ollessamme hakea järvestä sauna ja talousvettä jatkossakin. Juomaveden tuomme kaupungista. Nämä läheiset kala-altaat ovat muutamia vuosia sitten sotkeneet vedet aivan vihreiksi ja limaisiksi. silloin ei ollut puhettakaan että vettä olisi voinut käyttää mihinkään. Kala-altaita pienennettiin ja vesi on pysynyt kohtalaisena, parempaakin voisi olla. Ei enää uusia lupia.
- Toivoisin että kunnioittaisitte alueen herkkää luontoa ettekä yrittäisi lyhytnäköisesti toimia jonkin yritystoiminnan puolesta. Ei kalankasvatuksen lisäämiselle
- Suomen ympäristönsuojelussa viranomaisten otettava jämäkämpi asenne kalankasvatuksen, porotalouden ja maatalouden suhteen. En halua estää ketään yrittämästä, päin vastoin entisenä yrittäjänä kannustan, mutta kaikkien on noudatettava lakia ja viranomaisten valvottava. Luvan myöntäneen viranomaisen ollessa luvan valvoja ei näytä Suomessa toimivan. Vanha sanonta "ei korppi korpin

silmää kaiva".

- Alueen kehittämisellä kiinnostavana luontomatkailualueena on mielestäni suuremmat positiiviset vaikutukset niin taloudellisesti kuin luonnon säilymisen kannalta kuin sillä, että alueelle tuodaan lisää kalanviljelyä. Kuusamossa ei tunnuta ymmärtävän vielä sitä, miten valtava määrä ihmisiä olisi halukkaita tulemaan tänne ulkomailta (esim. Kiinasta, Japanista) kokemaan luonnon ihmeitä ja luonnon rauhaa. Jos me kuusamolaiset jo jotain muka osaamme tehdä, niin se on pitää vieraista hyvää huolta ja esitellä tätä meidän vielä puhdasta luontoamme!!! Ruka ja Pohjois-Kuusamo tästä esimerkkejä. Mutta kun Ruka keskittyy hiihtoon ja laskettelun, voisi luontomatkailua laajentaa etelään, kohti uutta kansallispuistoa. Koko oman elinikäni olen joutunut seuraamaan sivusta voimattomana kalanviljelyn aiheuttamia haittoja, niin luonnolle kuin ihmisille. Toivon, että tästä maailmasta poistuessani tätä ongelmaa ei enää ole, kiitos viisaiden päättäjien ja aktiivisten paikallisten ihmisten.
- PVO:n on otettava vastuu teoistaan ja huolehdittava ettei jokisuisto (-haaroineen) kasva umpeen.
- Pelkästään vesivoiman uhka laskee investointihalukkuutta ja rantatonttien hintaa ja haluttavuutta. Voimalarakentamiselle pitäisi saada kunnon niitti.